

Gamla gästgivaregården som brann ned 1924. Den västra längan står dock kvar.

Hjärnarps poststation har fyllt 100 år 1 januari -74

ANGELHOLM (HD) Som HD tidigare meddelat kommer inte mindre än fem poststationer i Angelholms omgivning att fylla 100 år 1974. Rätteligen skulle antalet vara sex. Vid den genomgång som gjorts från postens sida har man nämligen råkat förbliå Hjærnarps poststation som redan den 1 januari hade fullbordat sitt första sekel. Och vem skulle inte kunna vittna bättre om detta än fru Margareta Ekberg i vars hem det funnits inrymt en poststation inte mindre än 76 år.

Det var alltså i Margreterorps gästgivaregården som Hjærnarps första poststation inrymdes. Fortfarande finns kontraktet eller tillståndsbeviset kvar hos Margareta Ekberg, daterat Stockholm den 11 december 1873 och undertecknat av inte mindre än den store postorganisationsstören generaldirektör Adolf Wilhelm Roos och med följande lydelse:

"Kongl. Generalpoststyrelsen förordnar herigenom gästgivarern Anders Ekberg att från den med nästkommande 1 januari tillvidare vara poststationsföreståndare i Hjærnarps, inom Kristiansads län, i hvilken egenskap honom åligger att att ställa sig till efterrättelse gällande instruktion jemte föreskrifter i tjänsten, och eger Ekberg att, så länge han denna befattning bestrider, i behörig ordning åtnjuta ett årligt arvode av trehundra (300) riksdaler i riksmünt."

Fru Ekberg har i boken Bjærbogden 1964 berättat om den gamla poststationen och omtalat att denna inrättades under postdiligensernas tid. Då gick diligensen mellan Helsingborg och Göteborg två gånger i veckan i vardera riktningen. Vid alla hållplatser växlades post, ankommande och avgående. Den nämnda sträckan avverkades på cirka 36 timmar, men då körde den också i ganska hög fart. Man försökte om möjligt hålla fastställda tider och därför stod vid varje hållplats hästar klara med förtursrätt. Dessutom skulle alltid en god häst stå sadlad och klar att ögonblickligen kunna ridas med äpost. Diligensföraren var ålagd, att i god tid före sin ankomst till poststationen, blåsa i hornet. Då kunde personalen höra honom och vara re-

do att utväxla posten och ha hästarna framme för byte.

Om ett brev skulle behandlas särskilt snabbt, var det försatt med fjädrar i lacken, det dåtida tecknet på expressbrev. Fjädrarn var nog så symbolisk och för tanken till våra dagars flygpost men också till forna dagars brevduvor. Fru Ekberg har i sin ågo ett sådant brev från år 1863 och avser kungsskjuts. Dessa brev kom i regel med särskild ryttare, då man ansåg den ordinarie transporten inte vara tillräckligt snabb.

POSTBYTE

Då Hjærnarps kyrkby och byn vid vägkorset, där stora vägen delar sig till tre armar med vägvisare till Boarp, Espenås och Tåstarp.

kraftigt ökat, var det år 1946 färdigt för delning av postväsendet. Det blev en ny poststation i "vägkorsbyn" och namnet blev Hjærnarps. Den gamla poststationen fick namnet Margreterorp.

År 1950 avsåg sig dåvarande poststationsföreståndaren i Margreterorp, fru Ester Ekberg denna sin syssla och posten flyttades då till den närbelägna lanthandeln. 15 år senare lades posten ned i Margreterorp. Poststationen har varit inrymd i gästgivaregården i 76 år och var möjligen den sista i landet med denna kombination post — gästgiveri — skjutstation. Hur hundraårsminnet kommer att firas — om det kommer att firas — är ännu inte bestämt.

Bjd

Lantbrevbärare pensioneras: Nu ska här jobbas, säger han

För sista gången innan han avgår med pension kastar lantbrevbärare Herman Nilsson upp postsäcken på Fordens lastflak. Just som man börjar bli van med gesten, påstår han.

Bror Herman Nilsson är bekant för alla som bor längs vägarna från Hjärnarp och bort mot Margretetorp — Ryet — Boarp — Faxeröd — Ugglehult och tillbaka till Hjärnarps poststation. Hans yrke är lantbrevbärare och ovan upptecknade vägsträcka hans dagliga linje sedan 1946 t. o. m. idag då han avgår med pension vid snart 64 års ålder.

Lantbrevbärare har han varit sen 1921 men före 46 gick brevbrarvägen Boarp — Hjärnarp — Margretetorp — Forslövsholm — Boarp. Cykel har han aldrig använt i tjänsten utan började med häst och vagn för att 1929 övergå till bil.

— Två hästar och två bilar har jag kört slut, säger herr Nilsson, och mig själv.

En kall nyårsdag 1921 spände jag för hästen och gav mig ut på min första posttur, och sedan dess har adressaterna fått sin post varje vardag.

— Om jag återgick till häst under kriget? Nej, det blev att ta till gengasen när bensinen tog slut

Det var i september 1940. Men gengasen gick bra, och jag kan inte minnas att den någonsin klickade, värre var det med reservdelar — på tre år fick jag två nya ringar! Aggregatet har jag sparat sedan dess, men kommer det en skrot-handlare nu så säljer jag det, samma mina ord.

Och herr Nilsson berättar vidare...

Taxan vet jag fastlades först till 7.25 pr dag men det var tydligen för mycket för i juli —22 hade jag plötsligt bara 5.50 och 5 kr. jämnt sjönk lönen till i början på —23. Så småningom steg väl summan, men att sådant går långsammare vet man ju.

Linjen är nu ca 23 km.; som längst har den sträckt sig över 31 km.

Visst har det varit knogit många gånger, säger lantbrevbärare Nilsson, eller ska vi säga f. d. lantbrevbärare.

— 1942, 17 eller 18 mars, när den verkliga järnkylan satte in, då vägarna var i det närmaste oframkomliga och alla elektriska ledningar brakade samman körde Herman i alla fall, skottade snö och körde på.

1946 flyttades poststationen från Margretetorp till Hjärnarp. I början var det lite snopet för man fick sortera posten i sviskonlådor på ett källargolv, men det ordnade ju upp sig.

Mycket pengar har jag delat ut — inkasserat, med för den delen under åren, och många NST har jag burit till prenumeranter, 250 om dagen.

Men nu är det slut och nu ska vi ha roligt. Sen jag var 18 år har jag arbetat för andra eller gått under kommando, men nu kan jag ägna all tid åt gården och allt arbete här som fått stå över. Att pensioneras om man är stadsbo och inte kan göra annat efteråt än att rulla tummarna och ligga på morgnarna är ingenting att stå efter. Att tiden går fort, det är det vi ska vara mest glada över.

Att bygga den här gården har tagit tid, och det mesta arbetet har jag själv fått göra. Sommaren 34 när boningshuset skulle byggas fick nätterna användas en hel del, men i gengäld kom jag inte alltid upp till morgonmjölkningen.

Den nye lantbrevbäraren ska cykla postturen, för bilen har herr Nilsson hållit sig med själv. Den senaste Forden har tjänstgjort sen 1938 och det är nog bara hjulen och någon balk som hängt med hela tiden.

Det sista hr Nilsson säger innan medarbetaren lämnar Fredriksberg i Hjärnarp är detta: "Att njuta sitt otium med värdighet det kan den hålla på med som inte har något annat att göra, men här ska arbetas." Fru Nilsson är också glad att mannen kommer att vara hemma hela dagarna nu. En sex timmars lång posttur om dagen tar mycket tid från en 20 tunnland stor gård.

Mitt i hjärtat av Hjärnarp:

Post och bank i samma hus

ÄNGELHOLM: I går fick Hjärnarps by ett nytt centrum. Då öppnade nämligen posten sin nya postexpedition i det stilrena bankhus som Nordv Skånes sparbank uppfört mitt i hjärtat av byn. Samma dag invigdes bankens nya filialkontor i samma hus och i dag har hjärnarpsborna sin första chans att ockupera bankens nya lokaler.

Men inte nog med det. De cirka 1,3 miljoner kr som sparbanken lagt ner på det mycket ändamålsenliga och vackra bankhuset har också gett hjärnarpsborna en ny samlingslokal. Den behövs i alla högsta grad eftersom det inte finns någon annan. Den är på 150 kvm och har försetts med separat pentry. 100 personer på ett möte är inga svårigheter i den lokalen.

GULDFISKAR

Dessutom – den befintliga parken utanför med dess damm och guldfiskar kommer liksom tidigare att stå till hjärnarpsbornas disposition. En fin miljö, som gjord för avstressning och kontemplation.

POSTAL ÄLDER

Det postala i Hjärnarp är gam-

Postmästare Sven Broman gläds i takt med personalen på Hjärnarpsposten, Gun-Britt Lovén t o och föreståndaren Vesta Carlsson framför det nya post- och bankhuset i Hjärnarp.

malt som gatan. 1700-talets postdiligens klapprade genom Hjärnarp på sin tid, men det var den 1 januari 1874 som den första postanstalten öppnades. Då i Margretetorps Gästgivaregård med gästgivaren Anders Ekberg som stationsföreståndare.

Det berättade vid onsdagens invigning av de nya postlokalerna postdir Gustaf Flodin, Malmö som invigde lokalerna. 1946 blev det en pendang i Hjärnarps by till Margretetorp och exakt tjuo år senare lades Margretetorp ner. Under hela tiden till dess hade poststationen skötts av gästgivarefamiljen Ekberg i tre generationer.

BÄTTRE SERVICE

Flodin lyckönskade personalen till de nya lokalerna och hoppades att både de och hjärnarpsborna skulle trivas. Att posten hyrde lokalerna av en bankkonkurrent såg han som positivt. Skärps konkurrensen får allmänheten bättre service, menade han.

MÄRKESDAG

Postmästare Sven Broman i Ängelholm påpekade att det var en märkesdag för posten i Hjärnarp.

– För första gången flyttar posten in i lokaler som byggts speciellt för postens behov. Samti-

digt med inflyttningen införes för första gången i Hjärnarp s k stadsbrevbäring, man ökar öppethållandet och dessutom höjs poststationen till värdighet av postexpedition.

NÖJD PERSONAL

Gun-Britt Lovén tackade både som personal och hjärnarpsbo för de fina lokalerna, fullmäktigeordföranden John Ekelund prisade det fina läget och lämnade en lergök, arkitekt Lennart Hansson framhöll som ordförande i Nordv Skånes sparbank att man byggt huset för kunderna och byborna och Leif Olsson, som representant för facket Statsanställdas förbund, prisade posten för dess lyhördhet att förbättra arbetsmiljön för personalen och blomsterhyllade personalen.

AKTIV POSTARE

Representanter för PK-banken och Harnacka villaförening talade också liksom Margareta Ekberg som aktiv postare när Margretetorps gästgivaregård skötte det postala.

FIN BANKLOKAL

Sparbankens nya lokal i huset omfattar 185 kvm i bottenplanet jämte en samlingsal en trappa

upp på 150 kvm till uthyrning. Det är en snygg banklokal som enbart den kostat 900.000 kr att uppföra och 400.000 kr att inreda, därav 150.000 kr till valv och 70.000 kr till datainstallation.

Sparbanken kom till Hjärnarp 1872 och fram till 1943 hyrde banken lokaler dels hos privata fastighetsägare och dels i kommunens "fattighus". Det bankhus man byggt 1943 kostade med inventarier 100.000 kr mot vilket dagens 1,3 miljoner skall sättas.

I dag är det stor invigningsfest i sparbankens lokaler.

HJÄRNARP

Hjärnarp skall få stadsbrevbäring

I samband med Harnacka Villaförenings årsmöte i Söndrebalgs skola informerades om de postala planer som finns beträffande Hjärnarp. Ordföranden Ingemar Nilsson föredrog postmästarens svar på styrelsens förfrågan angående postservice i samhället. I detta svar framgick att bl. a. hushållsunderlag och nybyggnation bedömts motivera bibehållande av en postanstalt i Hjärnarp och att posten avser flytta in i modernare lokaler. I samhället kommer s. k. stadsbrevbäring att införas varvid både denna och nuvarande lantbrevbäring förmodligen kommer att utgå från Ängelholm.

Årsmötet beslöt bl. a. tillskriva postverket för bibehållande av ortsnamnet som postadress. Erfarenheterna, från andra kommuner där rationaliseringen medfört att postadressen blir Ängelholm, är icke de bästa.

Verksamhetsåret kan betecknas som aktivt. Styrelsen har haft fyra sammanträden. Medlemsantalet är 28. På lekplatsen har anordnats en sommarfest i likhet med tidigare år. I samband med förrättningen för bildande av vägförening har styrelsen nedlagt stort arbete för att tillvarata medlemmarnas intressen vilket bl. a. resulterade i ett protokoll som ålade exploatören, kommunen, att vidta omfattande åtgärder inom Harnackaområdet.

Kommunstyrelsen har vidare uppvaktats med skrivelse angående cykel- och gångväg mellan samhället och skolan.

Expansionen av Harnacka fortgår. Under året har uppförandet av 14 småhus påbörjats. Därav har 8 inflyttningar skett. Föreningens sedan tre år tillbaka tradition att blomsteruppvakta nyinflyttade har även detta år blivit ett uppskattat inslag i föreningens verksamhet.

Vid val av styrelse fick ordföranden Ingemar Nilsson förnyat förtroende, liksom Johnny Johansson och Bengt Gustavsson. Kvarstående i styrelsen är Stig Ringdahl. Till Aate Lundins som avsagt sig efterträdare valdes Bernt Andersson.

Årsmöte med Hjärnarps Vägförening
Hjärnarps Vägförening har hållit sitt första årsmöte.

Till styrelse valdes Ingemar Nilsson, Bengt Gustavsson på två år

samt Johnny Johansson och Bernt Andersson på ett år. Länsstyrelsens representant är Bo Rellmar. Till ordförande valdes Ingemar Nilsson.

I årsmötet redogjordes för det förslag till planering av parkområden m. m. som styrelsen inlämnat till kommunen. Utgifts- och inkomststat fastställdes varvid utdebiteringen för 1975 är 1:—/andelstal.